

Sygn. akt III Ca 929/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Marcin Rak

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w W.

przeciwko A. H.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 3 marca 2016 roku, sygn. akt I C 2883/15 upr.

oddala apelację.

SSO Marcin Rak

Sygn. akt III Ca 929/16

UZASADNIENIE

Powódka domagała się od pozwanej, w elektronicznym postępowaniu upominawczym, zapłaty kwoty 2.534 zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu i kosztami procesu tytułem należności wynikającej z niewykonania przez pozwanego umowy pożyczki oznaczonej numerem (...) zawartej 14 listopada 2013 roku przy pomocy środków porozumiewania się na odległość. Wskazała, że nabyła wierzytelność z tego tytułu od pierwotnego pożyczkodawcy, co uzasadniało jej legitymację czynną.

Wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym sprawę przekazano sądowi właściwości ogólnej pozwanego, gdzie nadano jej dalszy bieg.

Pozwana nie wdał się w spór i nie zajął stanowiska w sprawie.

Wyrokiem zaocznym z 3 marca 2016 roku Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Orzeczenie powyższe zapadło przy ustaleniu, że: w dniach 14, 20, 25, 29 listopada 2013 roku, 3, 6, 20 grudnia 2013 roku oraz 17 i 21 lutego 2014 roku (...) sp. z o. o. w W. generowała kolejne dokumenty określające warunki umowy pożyczki kwot wynoszących kolejno 700 zł, 1.100 zł, 1.500 zł, 1.800 zł, 2.100 zł, 2.300 zł, 2.500 zł., 1.911,60 zł określając w każdym z nich pozwaną jako pożyczkobiorcę oraz określając kolejne terminy spłaty pożyczki. Warunki te dotyczyły umowy pożyczki o numerze (...).

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że zgodnie z umową pożyczki odnawialnej, jaką posługiwała się (...) sp. z o. o. w W., warunkiem udzielenia pożyczki było uprzednie utworzenie przez pożyczkobiorcę na stronie internetowej profilu klienta, co stanowiło jednocześnie złożenie pierwszego wniosku o pożyczkę. Pożyczkobiorca zobowiązywał się do przelania kwoty 0,01 zł tytułem opłaty rejestracyjnej, a w tytule przelewu wpisywał tekst zgodny z komunikatem zawartym w wiadomości e-mail wysyłanej do pożyczkobiorcy po utworzeniu profilu klienta na stronie internetowej. Pożyczkodawca informuje o potwierdzeniu rejestracji bądź jej odmowie lub nieukończeniu procesu rejestracji, a następnie informuje wysyłając wiadomość SMS lub e-mail o przyznaniu lub odmowie przyznania pożyczki. Za udzielenie pożyczki oraz w przypadku przedłużenia okresu spłaty – za jego przedłużenie, pożyczkobiorca zobowiązuje się do zapłaty łącznej kwoty wszystkich odsetek, opłat i prowizji zgodnie z tabelą opłat i prowizji zawartą w ramowej umowie pożyczki. W przypadku wysyłania pocztą wezwań do zapłaty pożyczkobiorca jest obciążony kosztami wezwań: 35 zł za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki, 45 zł za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 60 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki, 55 zł za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 90 dni od upływu terminu spłaty pożyczki.

Sąd Rejonowy ustalił też, że dnia 24 czerwca 2013 r. pozwana dokonała przelewu kwoty 0,01 zł wskazując w tytule: potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki (...) nr (...). Na rachunek bankowy pozwanej przelewane były natomiast kwoty wynikające z umowy pożyczki nr (...).

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego, w dniu 10 lutego 2015 r. (...) sp. z o. o. w W., (...) sp. z o. o. w W. oraz (...) sp. z o. o. spółka komandytowo – akcyjna w W. zawiązały spółkę jawną pod firmą (...) sp. z o. o. spółka (...) akcyjna spółka jawna w W.. (...) sp. z o. o. wniosła wkład niepieniężny w postaci pakietu wierzytelności. Lista wierzytelności stanowiła załącznik nr 4 do umowy spółki. Dnia 6 marca 2015 r. pomiędzy (...) sp. z o. o. w W. a powodem została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności.

Uwzględniając te ustalenia Sąd Rejonowy zważył, wynikające z art. 339 k.p.c. domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumpcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Ponadto domniemanie to zastępuje postępowanie dowodowe tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości.

W tym kontekście Sąd Rejonowy ocenił, że powódka roszczenie swoje wywodziła z kredytu konsumenckiego (umowy pożyczki) zawartej przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem w trybie tzw. umowy na odległość tj. bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Jak każda umowa, tak i umowa zawarta na odległość dla swego istnienia wymaga zgodnego oświadczenia woli stron, co w przypadku umowy pożyczki oznacza oświadczenie dającego pożyczkę, że zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, oraz oświadczenie biorącego, że zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy lub rzeczy (art. 720 § 1 k.c.). Według Sądu Rejonowego powódka nie wykazała aby w ogóle doszło do zawarcia umowy z pozwaną na określonych w pozwie warunkach. Do akt złożono bowiem jedynie wzór ramowej umowy pożyczki, w której pozwana nie została wskazana jako pożyczkobiorca. Pod umową nie było podpisu pozwanej. Potwierdzenie przelewu kwoty 0,01 zł mające dowodzić akceptacji warunków umowy pożyczki dotyczyło nadto innego zobowiązania, to jest umowy numer (...). Powódka natomiast dochodziła roszczeń dotyczących umowy oznaczonej numerem (...). Strona powodowa nie przedłożyła również dokumentów, z których wynikałoby, że pozwana wyraziła w inny sposób zgodę na warunki umowy pożyczki o numerze wskazanym przez powoda.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie wybiórczej i dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, której skutkiem było bezpodstawne uznanie, że powódka nie wykazała swojego roszczenia, w sytuacji gdy przedłożone przez nią dowody pozwalały uznać roszczenia powódki za zasadne;

- art. 339§2 k.p.c. poprzez uznanie, że twierdzenia powódki budzą uzasadnione wątpliwości;

- art. 60 k.c. przez jego niezastosowanie, podczas gdy strona pozwana ujawniła skutecznie w postaci elektronicznej swoją wolę zawarcia umowy pożyczki;

- art. 328§2 k.p.c. poprzez niewskazanie w treści uzasadnienia, z jakiego powodu sąd nie uwzględnił roszczenia powoda gdy materiał dowodowy jasno wskazuje fakt przekazania przez powoda kwoty pożyczki na rachunek pozwanej;

- art. 720§1 k.c. poprzez uznanie, że nie doszło do zawarcia umowy pożyczki.

Wyjaśniała, że wskazany w potwierdzeniu przelewu przez pozwanego numer (...) był numerem rejestracyjnym identyfikującym klienta w systemie operacyjnym zanim zostanie przelana przez niego opłata rejestracyjna w wysokości 1 grosza. Numer ten dotyczył umowy pożyczki wskazanej w pozwie. Dowodzić tego miał załączony do apelacji wydruk wiadomości e-mail przesłanej do pozwanego.

W oparciu o tak sformułowane wnioski i zarzuty powódka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji przy pozostawieniu mu rozstrzygnięcia o kosztach za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Przedmiotowa sprawa rozstrzygana była w postępowaniu uproszczonym. Konsekwencją tego była możliwość zastosowania regulacji art. 505¹³§2 zgodnie z którą, jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Wobec tego wskazać trzeba na jednolite poglądy orzecznictwa zgodnie z którymi, dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233§1 k.p.c. niezbędne jest wykazanie - przy użyciu argumentów jurydycznych - że sąd naruszył ustanowione w nim zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, a więc że uchybił podstawowym regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów oraz że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Strona chcąc podważyć sędziowską ocenę dowodów nie może ograniczać się do przedstawienia własnej ich oceny, ponieważ jest to zwykłą polemiką ze stanowiskiem sądu nie mogącą odnieść skutku. Okoliczność, że z tych samych dowodów wyciągnąć można wnioski odmienne, czy też odmiennie ocenić można moc poszczególnych dowodów, sama w sobie nie może stanowić podstawy do podważenia trafności ustaleń opartych na odmiennym przekonaniu sądu I instancji, gdy przekonanie to także zgodne jest z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i prawidłowego kojarzenia faktów. Same, nawet poważne, wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice określone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 1999 r. w sprawie III CZP 59/98, OSNC 1999/7-8/124, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., III CKN 1169 /99, OSNC z 2000/7 – 8/139, z dnia 7 stycznia 2005 r., IV CK 387/04, Lex nr 177263, z dnia 29 września 2005 roku, II PK 34/05, Lex nr 829115, z dnia 13 listopada 2003 r., IV CK 183/02, Lex nr 164006, wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2014 roku, V ACa 655/13, LEX nr 1428104 oraz z dnia 11 czerwca 2015 roku, III AUa 1289/14 Lex nr 1771487).

Uwzględniając te założenia nie sposób było zarzucić Sądowi Rejonowemu naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego gdyż Sąd ten prawidłowo ocenił, że w świetle załączonej do pozwu dokumentacji przytoczone przez powódkę twierdzenia budzą uzasadnione wątpliwości i nie mogą być uznane za wykazane nawet wobec milczenia pozwanej.

W świetle podstawowych reguł logicznego myślenia, zasady doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów nie sposób podważyć wniosku Sądu Rejonowego co do tego, że nie dowodziły zawarcia określonej w pozwie umowy pożyczki dołączone do pozwu kopie niewypełnionej i niepodpisanej ramowej umowy pożyczki, „Twoich warunków umowy pożyczki w(...)” oraz „Regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną w (...) sp. z o.o.". Niezależnie bowiem od formy w jakiej dochodzi do zawarcia umowy, dla skutecznego dochodzenia roszczenia z niej wywodzonego

konieczne jest wykazanie samego faktu zawarcia umowy. Skarżąca dowodu tego upatrywała w dokonaniu przez pozwaną rejestracji oraz wykonaniu przelewu kwoty 0,01 zł na wskazany przez (...) sp. z o. o. rachunek bankowy. Powódka dochodziła należności z tytułu niewykonania zawartej w dniu 14 listopada 2013 roku umowy pożyczki o numerze (...), podczas gdy w treści zrealizowanego przez pozwaną przelewu bankowego na kwotę 0,01 zł, mającego dowodzić zawarcia umowy, wskazany został numer (...). Nie mogło to więc dowodzić akceptacji warunków umowy przez pozwaną, a w konsekwencji faktu zaciągnięcia określonego w pozwie zobowiązania.

Oceny tej nie mogły zmienić wywody i wnioski apelacji odwołujące się do procedury rejestracji klienta w systemie pożyczkodawcy. Twierdzenia i wnioski w tym zakresie zostały bowiem po raz pierwszy powołane dopiero w postępowaniu odwoławczym, a zatem w świetle art. 381 k.p.c. należało je potraktować jako spóźnione i pominąć. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że wydanie niekorzystnego dla strony wyroku nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na nowe fakty i dowody. Strona, która dopuszcza się zaniebdania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni (por. wyroki Sądu Najwyższego z 9 września 1998 roku, II UKN 183/98, OSNP 1999/17/557 oraz z 24 marca 1999 roku, I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389, a także wyroki Sądów Apelacyjnych w Katowicach z 26 lutego 2015 roku, I ACa 968/14, LEX nr 1661163 i w Białymstoku z 20 maja 2014 roku, III AUa 1912/13, LEX nr 1473665).

Po wtóre, zaznaczenia wymagało, że żaden z zaoferowanych przez powódkę dowodów nie wskazywał wprost na jakiegokolwiek powiązanie numeru pożyczki (...) wskazanego w przelewie kwoty 0,01 zł przez pozwanego (mającego dowodzić akceptacji warunków konkretnej umowy) ze wskazanym w pozwie numerem pożyczki (...) (z niewykonania której miało powstać sporne roszczenie). Wywodzenie przez powódkę, że numery te dotyczyły tej samej czynności prawnej było zatem dowolne i nieuprawnione.

Zważyć też należało na inną istotną dla rozstrzygnięcia okoliczność. Otóż z materiału dowodowego sprawy wynikało, że powódka miała nabyć sporną wierzytelność w drodze dwóch umów, a to z dnia 10 lutego 2015 roku (obejmującą przeniesienie kapitału, opłat windykacyjnych oraz odsetek od kapitału) i 6 marca 2015 roku (obejmującą przeniesienie prowizji i odsetek od prowizji). Umowy te w swojej zasadniczej treści nie indywidualizowały przenoszonych wierzytelności, które miały być określone w załącznikach numer 4 do umowy z 10 lutego 2015 roku i numer 1 do umowy z 6 marca 2015 roku. Do akt nie złożono natomiast załącznika do umowy z 10 lutego 2015 roku, z kolei załącznik do umowy z 6 marca 2015 roku złożony został w formie niepodpisanego wydruku, nie pozwalającego na nie budzące wątpliwości ustalenie, że był on objęty zakresem oświadczeń stron tejże umowy. Innymi słowy, załącznik ten złożony został w formie nie pozwalającej na nie budzące wątpliwości powiązanie go z podstawowym dokumentem. Podkreślenia wymaga nadto, że znajdujące się w aktach sprawy oświadczenie z dnia 6 marca 2015 roku (k. 42) sporządzone z związku z zawarciem umów z 10 lutego i 6 marca 2015 roku, zawierało stwierdzenie, iż część wierzytelności w liczbie 942, objętych załącznikiem numer 4 do umowy z 10 lutego 2015 roku, nie została przeniesiona bowiem wierzytelności te zostały spłacone. Lista spłaconych wierzytelności stanowić miała załącznik numer 2 do oświadczenia. Załącznik ten także nie został złożony do akt.

Przedstawione okoliczności sprawiały, że fakt nabycia spornej wierzytelności przez powódkę uznać należało za niewykazany. Tym samym podważona została legitymacja czynna powódki.

W takiej sytuacji akcentowany w apelacji fakt dołączenia do akt dowodów wypłaty określonych środków pozwaną nie mógł przesądzać o zasadności żądania pozwu. Wszak wypłata należności nastąpić miała przez pierwotnego wierzyciela.

Konkludując, apelacja nie mogła prowadzić do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia. Roszczenie pozwu nie zostało bowiem wykazane.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację powódki jako bezzasadną.

SSO Marcin Rak